

Opgave er her saa meget mere paakrævet, som en lille Stat væsentlig er henvist til at skulle hævde sig ved Hjælp af sit kulturelle Standpunkt. Der har da heller ikke i Rigsdagen, saa vidt mig bekendt, med Undtagelse af ganske enkeltstaaende Tilfælde rejst sig Stemmer fra nogen Side, som underkender Teatrets kulturelle Betydning. Nu er det vel saaledes, at af alle Kunstarter er Skuespillet den i god Forstand mest folkelige, mest opdragende — den kan udøve en mægtig Virkning paa Menneskene, og det ganske uden Hensyn til Stand og Dannelsesstandpunkt —, men til Teaterkunsten hører ogsaa Musikken, og det maa erkendes, at i denne Kunststarts Tjeneste har det kongelige Teater udført en stor Opgave, lige saa vel som det har gjort det paa Skuespillets Omraade. Mange danske dramatiske Musikværker vilde sikkert ikke være naaet frem, hvis ikke Nationalscenen havde taget sig af dem, og de store fremmede klassiske Operaer er ved vort kongelige Kapel blevet til et Eje for det store musikelskende Publikum, dette Publikum, der Gang paa Gang har fyldt Teatret ved disse Forestillinger. Det skyldes ogsaa Nationalscenen, at vor danske Ballet trods alle Vanskeligheder — Vanskeligheder, der er foraarsagede ved, at de 3 Kunstarter maa kæmpe om samme Scene — og trods det, at de vekslende Ledelser ikke har vist nogen særlig Velvillie mod Balletten, dog har klaret sig og udviklet sig frisk og godt. Man siger om denne danske Ballet, at den er noget for sig selv ved den Poesi og den ejendommelige nationale Karakter, der præger den, der er mange, der siger, at denne Ballet er enestaaende i Verden. Det er da ogsaa en Kendsgerning, at vi altid med Stoltthed har fremvist denne vor danske Ballet for fremmede Gæster. Hvor mange Mennesker har egentlig ikke i deres Liv følt Teatrets vækkende Indflydelse og ad den Vej modtaget uforglemmelige Indtryk, der bestandig lever som rige og gode Minder i deres Sind? Den gode Musiks Indflydelse paa Menneskene har f. Eks. den højtærede Ordfører for Socialdemokratiet i det andet Ting, Hr. Folketingsmand A. C. Meyer, i sin Tid under Behandlingen af Teaterloven fremhævet saa sandt og naturligt, at man maa give ham den fuldeste Ret. Han har fremhævet, hvorledes Musikken skaber Arbejdsmod og Livsglæde, virker forædlende og opmuntrende og gør Menneskene bedre og lykkeligere. Og saa skulde Rigsdagen være

med til at vise denne kulturelle Opgave bort fra Statens Ledelse, denne Opgave, som vi med Hæder gennem Tiderne har løst paa den smukkeste Maade! Støder man nu vor Opera og Ballet ud i Ørkenen og lader dem sejle sin egen Sø — og det bliver efterhaanden Tilfældet, hvis Regeringens Lovforslag gennemføres, selv om vi tilsiger et fast Tilskud til privat Drift af Opera og Ballet —, saa vil man maa-ske ved et saadant Tilskud opnaa, at vi ad Aare vil faa et statsunderstøttet Operette- og Udstyrsteater med Stjerne-spil af enkelte fremragende Kunstnere, men uden ideelle og faste Formaal, kun gaende ud paa at tjene Penge. Men Statsteatrets Fortrin og Styrke bestaar netop i, at Traditionen kan bevares, at Bestræbelserne gaar ud paa at yde god Kunst, udnytte Erfaringerne, bekæmpe alle Udskjelser fra Kunstens sunde Princip, opmuntre til Nyførsøg og skabe og forberede en ny Kunstnerslæggt, alt det, fordi Statsscenen ikke af finansielle Hensyn behøver at tilsidesætte de kunstneriske Fordringer. En Halvering af Statsteatrets Virkeomraade vil bevirke en beklagelig Tilbagegang i Landets Kultur; thi saa snart Pengespørgsmaalet faar den absolutte Forrang, vil og maa Teatrene før eller senere ofte blive rene Forlystelsesanstalter, som vil smigre for Publikums Smag i Stedet for at rense og lutre den.

Disse minemere almindelige og folkelige Betragtninger fører mig naturligt til det Standpunkt, som jeg ogsaa fremholdt ved Teatersagens Behandling her i Tinget i Eftersommeren, at jeg paa mit Partis og egne Vegne maa fastholde Kravet om, at saavel Skuespillet som Operaen og Balletten bevares under Statens Tilsyn og Ledelse, idet jeg heri ser en kulturel Opgave, som vi ikke kan forsvare at vise fra os, og som vi maa være rede til uden Smaalighed at bringe de fornødne Ofre for; under hvilken Form det saa kan ske, haaber jeg, vi kan tale os til Rette om i Udvalget. Jeg skal derfor ikke ved denne Lejlighed komme ind paa en udførlig Om-tale af det Forslag om Dobbeltscenen, som under den sidste Behandling her i Tinget af denne Sag var vort principielle Standpunkt. Det fik ubetinget Tilslutning indenfor mit Parti, og vi staa fremdeles fastsluttede om det; det viste sig for øvrigt at have talrige Venner indenfor alle Partier her paa Rigsdagen. Der er tilmed kommet det til med Hensyn til Dobbeltscenen, at saa vidt jeg ved, er den Bunsch'ske Plan yderligere forbedret og